

Sygn. akt VU 122/15

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 17 czerwca 2015 roku

Sąd Okręgowy w Piotrkowie Trybunalskim, Wydział V Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w składzie:

Przewodniczący SSR del. Marzena Foltyn-Banaszczyk

Protokolant stażysta Iwona Jasińska

po rozpoznaniu w dniu 17 czerwca 2015 roku w Piotrkowie Trybunalskim na rozprawie

sprawy z wniosku K. S.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w T.

o prawo do emerytury

na skutek odwołania K. S.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w T.

z dnia 12 stycznia 2015 r. sygn. (...)

oddala odwołanie.

Sygn. akt VU 122/15

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 12 stycznia 2015 roku w sprawie (...) Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w T. odmówił K. S. prawa do emerytury podnosząc w uzasadnieniu decyzji, iż wnioskodawca na dzień 1 stycznia 1999 roku posiada okresy składkowe i nieskładkowe w łącznym wymiarze 25 lat, 6 miesięcy, 2 dni, w tym staż pracy w szczególnych warunkach w wymiarze 11 lat, 0 miesięcy i 27 dni.

W odwołaniu wniesionym od powyższej decyzji w dniu 21 stycznia 2015 roku K. S. wniósł o jej zmianę i przyznanie mu prawa do emerytury oraz zasądzenie kosztów procesu, wnosząc o zaliczenie do okresu pracy w warunkach szczególnych zatrudnienia od 1985 roku do 1992 roku w (...) w T.

Organ rentowy w odpowiedzi na odwołanie wniósł o jego oddalenie.

Sąd Okręgowy ustalił następujący stan faktyczny:

Wnioskodawca K. S., urodzony w dniu (...), złożył w dniu 18 listopada 2014 roku wniosek o przyznanie emerytury. Wnioskodawca nie był członkiem otwartego funduszu emerytalnego

(dowód: wniosek o emeryturę k. 1-4 akt emerytalnych)

Wnioskodawca na dzień 1 stycznia 1999 roku legitymuje się okresem ubezpieczenia w wymiarze łącznym 25 lat, 6 miesięcy i 2 dni okresów składkowych i okresów nieskładkowych, w tym 11 lat, 0 miesięcy i 27 dni stażu pracy w szczególnych warunkach.

Do stażu pracy w szczególnych warunkach organ rentowy zaliczył wnioskodawcy następujące okresy zatrudnienia:

- od dnia 1 czerwca 1974 roku do dnia 31 października 1976 roku w Miejskim Przedsiębiorstwie (...) w Ł.;
- od dnia 25 listopada 1976 roku do dnia 30 września 1979 roku w Zakładzie (...) w T. na stanowisku elektromechanika akumulatorowego;
- od dnia 4 października 1979 roku do dnia 30 września 1983 roku oraz od dnia 9 maja 1984 roku do dnia 31 lipca 1985 roku w (...) S.A. w T. na stanowisku elektromontera instalacji i urządzeń elektroenergetycznych;
- od dnia 6 października 1983 roku do dnia 4 maja 1984 roku w (...) Zakład Produkcji (...) w T. na stanowisku elektromontera instalacji i urządzeń elektroenergetycznych.

Do stażu pracy w warunkach szczególnych organ rentowy nie zaliczył wnioskodawcy okresu zatrudnienia od dnia 5 października 1973 roku do dnia 31 maja 1974 roku w Miejskim Przedsiębiorstwie (...) w Ł. na stanowisku pomoc elektromontera oraz od dnia 13 sierpnia 1985 roku do dnia 26 sierpnia 1986 roku i od dnia 13 maja 1987 roku w latach 1985 – 1992 roku w (...) w T.

(dowód: decyzja- k.49 akt emerytalnych; odpowiedź na odwołanie k. 4 – 5 akt; ksero akt osobowych k. 13-16, k. 26-29 akt emerytalnych; świadectwa wykonywania prac w warunkach szczególnych k. 17, k. 19-21, k. 30-33, k. 42-43, k. 48 akt emerytalnych).

W okresie od dnia 13 sierpnia 1985 roku do dnia 26 sierpnia 1986 roku i od dnia 13 maja 1987 roku do nadal wnioskodawca jest zatrudniony w Miejskim Zakładzie (...) w T. pełnym wymiarze czasu pracy na podstawie umowy o pracę.

W dniu 13 sierpnia 1985 roku wnioskodawca zawarł umowę o pracę z (...) w T. i został zatrudniony na stanowisku elektryk sieciowy.

W dniu 13 maja 1987 roku wnioskodawca zawarł umowę o pracę z (...) w T. i został zatrudniony na stanowisku elektryk.

Od dnia 1 listopada 1988 roku doszło do zmiany stanowiska pracy wnioskodawcy z elektyka na ślusarza z jednoczesnym pełnieniem obowiązków elektryka sieciowego z uwagi na uzyskanie przez wnioskodawcę uprawnień dotyczących naprawy i legalizacji prędkościomierzy i drogomierzy.

Od dnia 1 listopada 1992 roku do nadal wnioskodawca wykonywał prace elektryka oraz obsługę przystanków autobusowych.

(dowód: zaświadczenie k. 7 akt emerytalnych; zaświadczenie o zatrudnieniu i wynagrodzeniu k. 8-9 akt emerytalnych; umowa o pracę z dnia 13.08.1985 roku część B akt osobowych; umowa o pracę z dnia 13.05.1987 roku k. 2 część B akt osobowych; angaże k. 3, k. 4, k. 5, k. 6 część B akt osobowych; podanie k. 7 część B akt osobowych; angaże k. 8- k. 21 część B akt osobowych; angaż k. 22 część B akt osobowych; wypowiedzenie warunków umowy k. 22a część B akt osobowych; angaże k. 23-27, k. 30-32, k. 34, k. 35, k. część B akt osobowych)

Miejski Zakład (...) w T. zajmuje się obsługą pasażerów w zakresie komunikacji w T. W skład zakładu oprócz budynku administracyjnego wchodzi: stacja obsługi – warsztat z kanałami i bez kanałów, stacja paliw, myjnia.

Wnioskodawca był jedynym zatrudnionym w (...) w T. elektrykiem. Do zakresu jego obowiązków należała konserwacja i naprawa wszystkich znajdujących się na terenie zakładu urządzeń elektrycznych, konserwacja podnośników, konserwacja rozdzielni elektrycznej, konserwacja naziemnej i podziemnej instalacji elektrycznej, przewodów i kabli.

W zakresie konserwacji i naprawy wszystkich urządzeń elektrycznych na terenie zakładu do zakresu obowiązków wnioskodawcy należała: naprawa urządzeń elektrycznych znajdujących się na terenie zakładu, w tym: urządzeń

biurowych – drukarek, maszyn do pisania, naprawa gniazdek, naprawa kabli łączących urządzenie z zasilaniem, naprawa oświetlenia budynku – w tym lamp oświetlających pomieszczenia biurowe, wymiana żarówek.

W zakresie konserwacji, naprawy i przeglądów podnośników wnioskodawca wykonywał przeglądy okresowe i usuwał awarie podnośników kolumnowych elektrycznych służących do podnoszenia pojazdów w warsztacie. W przypadku przeglądów dokonywał rozkręcenia podnośnika, dokonywał sprawdzenia czy nie ma przebić, a następnie skręcał przenośnik i dopuszczał go do dalszej eksploatacji. Przeglądy odbywały się okresowo.

Wnioskodawca dokonywał również konserwacji i naprawy rozdzielni elektrycznej. Do rozdzielni przewodami podziemnymi była dostarczana energia elektryczna, która następnie z rozdzielni była przesyłana na cały zakład, w tym do warsztatu. Wnioskodawca jako konserwator dokonywał przeglądów okresowych rozdzielni. W trakcie przeglądów rozdzielni wnioskodawca musiał wyłączyć napięcie, zorganizować oświetlenie miejsca pracy, rozebrać rozdzielnię. Sprawdzał wówczas styczniki, gniazda, dokonywał ich wymiany ze zużytych na nowe. Następnie zamykał rozdzielnię. Konserwacja i przeglądy rozdzielni odbywały się okresowo. Nie była to codzienna praca.

Do zakresu zadań wnioskodawcy jako elektryka należało również sprawdzanie stanowisk, które umożliwiały uruchomienie samochodów. Do stanowisk, do których podjeżdżały samochody, aby naładować akumulatory, była doprowadzona elektryczna linia podziemna (okablowanie podziemne). Urządzenia elektryczne, w tym prostowniki do ładowania samochodów, sprężarki oraz podziemne okablowanie podlegało konserwacji, przeglądom i naprawom przez wnioskodawcę.

Oprócz konserwacji urządzeń elektrycznych i okresowych przeglądów wnioskodawca usuwał awarie w silnikach w urządzeniach elektrycznych na terenie całego zakładu, w tym również na rozdzielni, na myjni, stacji (...), warsztacie, urządzeniach biurowych i elektryczności oświetlającej budynki. Nie codziennie zdarzały się awarie.

Wnioskodawca zajmował się również naprawą oświetlenia na zewnątrz budynku, w tym konserwacją i usuwaniem awarii na sieci (kablach) elektrycznych na słupach elektrycznych znajdujących się na terenie nieruchomości należącej do zakładu. Gdy doszło do przepalenia lamp na słupach czy przepaleniu przewodów wnioskodawca musiał wejść na słup i usunąć awarię. Wykonywał taką pracę tylko w czasie, gdy doszło do awarii. Na terenie zakładu (...) znajdowało się około 10 słupów energetycznych. Nie codziennie zdarzały się awarie, mogło do nich dojść w czasie burzy, gdy nastąpiła usterka, zwarcie.

(...)(...) nie podlegała wnioskodawcy, była ona własnością zakładu elektrycznego. Gdy dochodziło do utraty zasilania w rozdzielni głównej wnioskodawca pozostawał w kontakcie z pracownikami zakładu elektrycznego.

W urządzeniach, którymi zajmował się wnioskodawca było niskie napięcie do (...), natomiast napięcie służące do oświetlenia wynosiło (...).

Wnioskodawca nie pracował jako ślusarz. Zmiana angażu w dokumentach skutkowałą możliwością uzyskania przez wnioskodawcę premii, której nie mógłby uzyskać gdyby był zatrudniony wyłącznie jako elektryk.

(dowód: zeznania L. K. k. 16v-17v; zeznania F. Z. k. 17v-18; zeznania K. S. k. 18-18v)

Sąd Okręgowy dokonał oceny dowodów i zważył co następuje:

Odwołanie nie zasługuje na uwzględnienie.

Stosownie do art. 184 ust. 1 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 roku o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (tekst jedn. Dz. U. z 2009r. Nr 153, poz. 1227) ubezpieczonym urodzonym po dniu 31 grudnia 1948 r. przysługuje emerytura po osiągnięciu wieku przewidzianego w art. 32, 33, 39 i 40, jeżeli w dniu wejścia w życie ustawy (tj. w dniu 1 stycznia 1999 r.) osiągnęli:

1) okres zatrudnienia w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze wymaganym w przepisach dotychczasowych do nabycia prawa do emerytury w wieku niższym niż 60 lat – dla kobiet i 65 lat – dla mężczyzn oraz

2) okres składkowy i nieskładkowy, o którym mowa w art. 27.

Emerytura, o której mowa w ust. 1, przysługuje pod warunkiem nieprzystąpienia do otwartego funduszu emerytalnego albo złożenia wniosku o przekazanie środków zgromadzonych na rachunku w otwartym funduszu emerytalnym, za pośrednictwem Zakładu, na dochody budżetu państwa oraz rozwiązania stosunku pracy – w przypadku ubezpieczonego będącego pracownikiem (ust. 2).

W świetle powyższych regulacji żądanie wnioskodawcy należało rozpoznać w aspekcie przepisów rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 roku w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz.U. Nr 8 poz. 43 z późn. zm.), zwanego dalej rozporządzeniem. Z treści § 4 tego rozporządzenia wynika, iż pracownik, który wykonywał prace w szczególnych warunkach wymienione w Wykazie A, nabywa prawo do emerytury, jeżeli spełnia łącznie następujące warunki:

- osiągnął wiek emerytalny wynoszący: 55 lat dla kobiet i 60 lat dla mężczyzn,
- ma wymagany okres zatrudnienia, w tym co najmniej 15 lat pracy w szczególnych warunkach.

Ten „wymagany okres zatrudnienia” to okres wynoszący 20 lat dla kobiet i 25 lat dla mężczyzn, liczony łącznie z okresami równorzędnymi i zaliczalnymi do okresów zatrudnienia (§ 3 rozporządzenia), natomiast pracą w warunkach szczególnych jest praca świadczona stale i w pełnym wymiarze na stanowiskach wskazanych w załączniku do tegoż aktu (§ 1 i § 2 rozporządzenia).

Zgodnie z art. 32 ust. 2 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, za pracowników zatrudnionych w warunkach szczególnych uważa się pracowników zatrudnionych przy pracach o znacznej szkodliwości dla zdrowia oraz o znacznym stopniu uciążliwości lub wymagających wysokiej sprawności psychofizycznej ze względu na bezpieczeństwo własne i otoczenia.

W przedmiotowej sprawie kwestią sporną między stronami było to, czy wnioskodawca posiada wymagany 15-letni okres zatrudnienia w szczególnych warunkach. Spełnienie pozostałych przesłanek nie było przedmiotem sporu, a jednocześnie nie budzi żadnych wątpliwości – wnioskodawca ma wymagany okres zatrudnienia, to jest 25 lat, ukończył 60 lat i nie pozostaje w stosunku pracy.

Sam fakt zatrudnienia wnioskodawcy w (...) w T., był niesporny w świetle dokumentów znajdujących się w jego aktach ubezpieczeniowych. Spornym pozostawał charakter pracy wykonywanej przez wnioskodawcę w okresie od dnia 13 sierpnia 1985 roku do dnia 26 sierpnia 1986 roku oraz od dnia 13 maja 1987 roku do 30 października 1992 roku (w latach 1985-1992), tj. czy była to praca wykonywana w szczególnych warunkach, czy też nie.

Organ rentowy zakwestionował, aby wnioskodawca w spornym okresie pracował w szczególnych warunkach, gdyż nie dysponował on świadectwem pracy w szczególnych warunkach. Wprawdzie stosownie do § 2 ust. 2 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 roku w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz.U. Nr 8 poz. 43 z późn. zm.), okresy pracy w warunkach szczególnych, stwierdza zakład pracy, na podstawie posiadanej dokumentacji, w świadectwie wykonywania prac w szczególnych warunkach, wystawionym według wzoru stanowiącego załącznik do przepisów wydanych na podstawie § 1 ust. 2 rozporządzenia lub w świadectwie pracy. Należy jednak wskazać, że z cytowanego wyżej § 2 rozporządzenia nie wynika, aby stwierdzenie zakładu pracy w przedmiocie wykonywania przez pracownika pracy w warunkach szczególnych miało charakter wiążący i nie podlegało kontroli organów przyznających świadczenia uzależnione od wykonywania pracy w szczególnych warunkach. Brak zatem takiego świadectwa lub jego zakwestionowanie przez organ rentowy, nie wyklucza dokonania ustalenia zatrudnienia w warunkach szczególnych innymi środkami dowodowymi w toku postępowania sądowego.

W będącej przedmiotem osądu sprawie Sąd ustalił charakter wykonywanej przez wnioskodawcę pracy na podstawie zeznań świadków – osób, które w spornym okresie razem z nim pracowały. Zważywszy, że świadek L. K. i F. Z. pracowali razem z wnioskodawcą na stacji obsługi (warsztacie) - świadek L. K. jako mechanik samochodowy, zaś F. Z. jako ślusarz na warsztacie, należy uznać że dysponują oni bezpośrednią, szczegółową, a co za tym idzie wiarygodną wiedzą co do zakresu obowiązków wnioskodawcy oraz warunków w jakich jego praca była świadczona.

Z zeznań wszystkich przesłuchanych w sprawie świadków oraz samego wnioskodawcy wynika, że w spornym okresie do jego podstawowych obowiązków należała konserwacja i naprawa wszystkich znajdujących się na terenie zakładu urządzeń elektrycznych, konserwacja podnośników, konserwacja rozdzielni elektrycznej, konserwacja naziemnej i podziemnej instalacji elektrycznej, przewodów i kabli.

W zakresie konserwacji i naprawy wszystkich urządzeń elektrycznych na terenie zakładu do zakresu obowiązków wnioskodawcy należała: naprawa urządzeń elektrycznych znajdujących się na terenie zakładu, w tym: urządzeń biurowych – drukarek, maszyn do pisania, naprawa gniazdek, naprawa kabli łączących urządzenie z zasilaniem, naprawa oświetlenia budynku – w tym lamp oświetlających pomieszczenia biurowe, wymiana żarówek.

W zakresie konserwacji, naprawy i przeglądów podnośników wnioskodawca wykonywał przeglądy okresowe i usuwał awarie podnośników kolumnowych elektrycznych służących do podnoszenia pojazdów w warsztacie. W przypadku przeglądów dokonywał rozkręcenia podnośnika, dokonywał sprawdzenia czy nie ma przebić, a następnie skręcał przenośnik i dopuszczał go do dalszej eksploatacji. Przeglądy odbywały się okresowo.

Wnioskodawca dokonywał również konserwacji i naprawy rozdzielni elektrycznej. Do rozdzielni przewodami podziemnymi była dostarczana energia elektryczna, która następnie z rozdzielni była przesyłana na cały zakład, w tym do warsztatu. Wnioskodawca jako konserwator dokonywał przeglądów okresowych rozdzielni. W trakcie przeglądów rozdzielni wnioskodawca musiał wyłączyć napięcie, zorganizować oświetlenie miejsca pracy, rozebrać rozdzielnię. Sprawdzał wówczas styczniki, gniazda, dokonywał ich wymiany ze zużytych na nowe. Następnie zamykał rozdzielnię. Konserwacja i przeglądy rozdzielni odbywały się okresowo. Nie była to codzienna praca.

Do zakresu zadań wnioskodawcy jako elektryka należało również sprawdzanie stanowisk, które umożliwiały uruchomienie samochodów. Do stanowisk, do których podjeżdżały samochody, aby naładować akumulatory, była doprowadzona eklektyczna linia podziemna (okablowanie podziemne). Urządzenia elektryczne, w tym prostowniki do ładowania samochodów, sprężarki oraz podziemne okablowanie podlegało konserwacji, przeglądom i naprawom przez wnioskodawcę.

Oprócz konserwacji urządzeń elektrycznych i okresowych przeglądów wnioskodawca usuwał awarie w silnikach w urządzeniach elektrycznych na terenie całego zakładu, w tym również na rozdzielni, na myjni, stacji (...), warsztacie, urządzeń biurowych i eklektyczności oświetlającej budynki. Nie codziennie zdarzały się awarie.

Wnioskodawca zajmował się również naprawą oświetlenia na zewnątrz budynku, w tym konserwacją i usuwaniem awarii na sieci (kablach) elektrycznych na słupach elektrycznych znajdujących się na terenie nieruchomości należącej do zakładu. Gdy doszło do przepalenia lamp na słupach czy przepaleniu przewodów wnioskodawca musiał wejść na słup i usunąć awarię. Wykonywał taką pracę tylko w czasie, gdy doszło do awarii. Na terenie zakładu (...) znajdowało się około 10 słupów energetycznych. Nie codziennie zdarzały się awarie, mogło do nich dojść w czasie burzy, gdy nastąpiła usterka, zwarcie.

(...) tracho nie podlegała wnioskodawcy, była ona własnością zakładu elektrycznego. Gdy dochodziło do utraty zasilania w rozdzielni głównej wnioskodawca pozostawał w kontakcie z pracownikami zakładu elektrycznego.

W urządzeniach, którymi zajmował się wnioskodawca było niskie napięcie do (...), natomiast napięcie służące do oświetlenia wynosiło (...).

Analiza materiału dowodowego w postaci zeznań świadków, samego wnioskodawcy oraz dokumentów wskazuje jednoznacznie, iż zatrudnienie odwołującego nie miało cech pracy w warunkach szczególnych.

Do prac w szczególnych warunkach ustawodawca zalicza bowiem prace (w energetyce) przy wytwarzaniu i przesyłaniu energii elektrycznej i ciepłej oraz przy montażu, remoncie i eksploatacji urządzeń elektroenergetycznych i ciepłych (dział II wykaz A). Wprawdzie wnioskodawca w spornym okresie zajmował się naprawą i konserwacją linii napowietrznych czy podziemnych oraz naprawą i konserwacją rozdzielni elektrycznej, ale prac tych z całą pewnością nie wykonywał stale i w pełnym wymiarze czasu pracy. Do obowiązków wnioskodawcy bowiem należały przeglądy okresowe tych urządzeń oraz usuwanie ich awarii. Takich zaś czynności nie wykonywał codziennie i to w pełnym wymiarze czasu pracy. Z samej bowiem istoty przeglądów okresowych wynikało, że wnioskodawca dokonywał ich w określonym czasie, po upływie określonego czasu od poprzedniego przeglądu. Również awarie nie zdarzały się codziennie, co wynikało z zeznań świadków i wnioskodawcy, np. awarie na instalacjach naziemnych (linii – kabli napowietrznych) zdarzały się najczęściej w czasie burzy, gdy dochodziło do zwarcia. Praca przy remontach i usuwaniu awarii ww. urządzeń zajmowała zatem wnioskodawcy jedynie część jego zakresu obowiązków i nie była wykonywana codziennie. Oczywiście bywało tak, że w przypadku dużych awarii, wnioskodawca mógł spędzić przy ich usuwaniu nawet kilka dni. Nie zmienia to jednak faktu, że praca o takim charakterze nie miała stałego, codziennego wymiaru, a wręcz przeciwnie była czymś wyjątkowym.

Ponadto oprócz tych prac, które niewątpliwie miały szkodliwy wpływ na jego zdrowie, wnioskodawca wykonywał także inne prace (przeglądy wszystkich pozostałych urządzeń elektrycznych znajdujących się na terenie zakładu i usuwanie awarii elektrycznych wszystkich urządzeń, w tym również urządzeń biurowych, urządzeń służących do oświetlenia budynku – tj. gniazdek, kabli, żarówek, lamp), które takiego szkodliwego wpływu nie miały. Było to oczywiste, skoro wnioskodawca był jedynym elektrykiem zatrudnionym w (...) w T. Do jego obowiązków należało zatem, co przyznał sam wnioskodawca i co wynikało z zeznań świadków, wykonywanie wszystkich prac elektrycznych na terenie zakładu.

Charakter wykonywanej przez wnioskodawcę pracy nie miał zatem cech pracy w warunkach szczególnych. Z zestawienia § 1 i 2 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 roku w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz. U. Nr 8, poz. 43 ze zm.) wynika bowiem, że pracą w szczególnych warunkach jest praca świadczona stale i w pełnym wymiarze na stanowiskach wskazanych w załączniku do tego aktu. Zgodnie zaś z wyrokiem Sądu Najwyższego z dnia 15 listopada 2000 roku, II UKN 39/00, (OSNAP 2002/11/272) warunek wykonywania pracy w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze stale i w pełnym wymiarze czasu pracy obowiązującym na danym stanowisku pracy jest spełniony tylko wówczas, gdy pracownik w ramach obowiązującego go pełnego wymiaru czasu pracy na określonym stanowisku pracy nie wykonuje czynności pracowniczych nie związanych z tym stanowiskiem pracy, ale stale, tj. ciągle wykonuje prac w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze.

Wnioskodawca, jak wyżej wskazano, nie wykonywał stale i w pełnym wymiarze czasu pracy prac w warunkach szczególnych. Pojedyncze czynności, które mogłyby mieć cechy takich prac, wykonywane sporadycznie lub w zależności od potrzeb czy okresowo, ale nie codziennie i nie w pełnym wymiarze czasu pracy, nie noszą cech pracy wykonywanej w warunkach szkodliwych w sposób stały i w pełnym wymiarze czasu pracy w rozumieniu wyżej powołanych przepisów. Wobec czego praca wykonywana przez wnioskodawcę nie może być uznane za pracę w warunkach szczególnych, od której zależy przyznanie prawa do wcześniejszej emerytury.

Również okoliczność, że wnioskodawca był zatrudniony w (...) w T. na stanowisku elektryka nie przesądza, jak chce skarżący, że wykonywał on prace w szczególnych warunkach. O szczególnym charakterze pracy nie decyduje bowiem nazwa stanowiska pracy, ale rodzaj faktycznie świadczonej pracy.

Dodatkowo należy podnieść, że Miejski Zakład (...) w T. jest przedsiębiorstwem świadczącym usługi przewozu dla ludności miasta T. Natomiast do prac w szczególnych warunkach ustawodawca zalicza prace przy wytwarzaniu i przesyłaniu energii elektrycznej i ciepłej oraz przy montażu, remoncie i eksploatacji urządzeń elektroenergetycznych i ciepłych. Prace te zostały wskazane w wykazie A dział II tj. w Energetyce.

Należy podnieść, iż normatywne rodzaje prac w szczególnych warunkach wyróżnia nie tylko kryterium merytoryczne (wykonywanie stale i w pełnym wymiarze takiej pracy), ale i formalne (wymienienie tej pracy w rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 roku w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze). Praca która nie spełnia łącznie obu kryteriów nie uprawnia do emerytury w niższym wieku emerytalnym określonym w tym rozporządzeniu.(tak: wyrok Sądu Najwyższego 10 lutego 2009 roku, II UK 199/08, Legalis). **Przy czym przyporządkowanie danego rodzaju pracy zgodnie z kryterium formalnym do określonej branży wynikające z wykazu A stanowiącego załącznik do rozporządzenia ma istotne znaczenie dla jej kwalifikacji jako pracy w szczególnych warunkach w rozumieniu art. 32 ust. 1 ustawy emerytalnej (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 1 czerwca 2010 roku, II UK 21/10, LEX). Wyodrębnienie poszczególnych prac w wykazie A ma zatem charakter stanowiskowo-branżowy. Pod pozycjami zamieszczonymi w kolejnych działach wykazu wymieniono konkretne stanowiska przypisane danym branżom, uznając je za prace w szczególnych warunkach uprawniające do niższego wieku emerytalnego. Taki sposób kwalifikacji prawnej tychże prac nie jest dziełem przypadku. Specyfika poszczególnych gałęzi przemysłu determinuje bowiem charakter świadczonych w nich prac i warunki, w jakich są one wykonywane, ich uciążliwość i szkodliwość dla zdrowia. Nie można zatem swobodnie czy wręcz dowolnie, z naruszeniem postanowień rozporządzenia, wiązać konkretnych stanowisk pracy z branżami, do których nie zostały one przypisane w tym akcie prawnym.”). Również w wyroku z dnia 3 czerwca 2008 roku, I UK 381/07 Sąd Najwyższy wyraził pogląd, że przyporządkowanie określonej pracy do określonej w wykazie branży przemysłowej ma istotne znaczenie dla jej kwalifikacji jako pracy w warunkach szczególnych, gdy uciążliwość i szkodliwość pracy dla zdrowia wynika właśnie z jej branżowej specyfiki. (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 8 maja 2012 roku, II UK 25/12, Legalis; wyrok Sądu Najwyższego z dnia 19 marca 2012 roku, II UK 166/11, Legalis; postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 14 marca 2012 roku, I UK 406/11, Legalis; wyrok Sądu Najwyższego z dnia 19 maja 2011 roku, III UK 174/10, LEX).**

Jak zaznaczył Sąd Najwyższy w uzasadnieniu wyroku z 6 lutego 2014 roku, zawarte w wykazie A wyodrębnienie poszczególnych prac, mające charakter stanowiskowo - branżowy, jest determinowane specyfiką poszczególnych gałęzi przemysłu, z której wynika charakter świadczonych w nich prac i warunki, w jakich są one wykonywane, ich uciążliwość i szkodliwość dla zdrowia. Innymi słowy taki sposób kwalifikacji prawnej prac - przypisanie konkretnych stanowisk danym branżom nie jest przypadkowe i wynika z przyjęcia przez ustawodawcę, że dane czynności pracownicze dopiero w ramach pewnej branży charakteryzują się takim natężeniem szkodliwych czynników, że ich wykonywanie uzasadnia nabycie prawa do emerytury w wieku wcześniejszym, a to z uwagi na szybszą utratę sprawności psychofizycznej. Jednakże, na co zwrócił uwagę Sąd Najwyższy, nie można twierdzić, że znaczenie ma jedynie przyporządkowanie pracodawcy do określonego działu przemysłu. Art. 32 ust. 2 ustawy emerytalnej wyraźnie bowiem stanowi, że dla celów ustalenia uprawnień, w postaci emerytury w wieku wcześniejszym, za pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach uważa się pracowników zatrudnionych przy pracach o znacznej szkodliwości dla zdrowia oraz o znacznym stopniu uciążliwości lub wymagających wysokiej sprawności psychofizycznej ze względu na bezpieczeństwo własne lub otoczenia. Skoro tak, to zasadnym jest twierdzenie, że przyporządkowanie branżowe ma znaczenie wówczas jedynie, gdy uciążliwość i szkodliwość danej pracy wynika z wykonywania jej właśnie w ramach danej branży. Natomiast w sytuacji, gdy stopień szkodliwości lub uciążliwości danego rodzaju pracy nie wykazuje żadnych różnic w zależności od gałęzi gospodarki, w której praca ta jest wykonywana, to, jak konkludował Sąd Najwyższy, brak jest podstaw do zanegowania świadczenia jej w warunkach szczególnych jedynie dlatego, że w załączniku została przyporządkowana do innego działu przemysłu. Sąd Najwyższy podkreślił na koniec, że jeżeli pracownik w ramach swych obowiązków był narażony na działanie takich samych czynników na jakie byli narażeni pracownicy działu przemysłu wspomnianego w załączniku, i przez co których praca była pracą w szczególnych warunkach, to zróżnicowanie sytuacji tych pracowników jedynie z tego powodu naruszałoby zasadę równości w traktowaniu podmiotów (osób) znajdujących się w tej samej sytuacji. Innymi słowy jest pracą w szczególnych warunkach praca wykonywana przy takim samym oddziaływaniu szkodliwych czynników niezależnie od

branży w jakiej jest świadczona, chyba, że właśnie ze specyfiki tej branży wynika szkodliwość i uciążliwość warunków pracy.

Przy takim rozumieniu pojęcia wykonywania prac w szczególnych warunkach wymienionych w wykazie A stanowiącym załącznik do rozporządzenia Rady Ministrów z 1983 r. (§ 4 ust. 1 rozporządzenia) koniecznym staje się, w przypadku gdy zakład pracy osoby zainteresowanej nie mieści się wprost w gałęzi gospodarki, do której w wykazie przypisano stanowisko pracy przez niego zajmowane, ustalenie charakteru wykonywanej przez nią pracy, a więc warunków w jakich ją świadczy. Następnie należy zbadać czy owe warunki czymkolwiek się różniły w tym zakresie, a więc czy na szkodliwość danej pracy i w konsekwencji jej zakwalifikowaniu do prac w szczególnych warunkach, wpływ miała specyfika branży. Jeżeli tak, a więc jeżeli to fakt wykonywania zatrudnienia w przedsiębiorstwie należącym do takiej a nie innej gałęzi gospodarki czyni warunki pracy tak uciążliwymi w porównaniu do tego samego stanowiska pracy ale w innej branży, to praca świadczona w jakimkolwiek innym przedsiębiorstwie nie jest pracą w szczególnych warunkach. Jeżeli jednak rodzaj przedsiębiorstwa nie ma żadnego wpływu na szkodliwość warunków pracy, to wykonywanie pracy wymieniona w wykazie, choć w ramach innej branży, niż ta do której pracę tą przypisano, nie neguje jej szczególnego charakteru w rozumieniu ustawy emerytalnej.

Przenosząc powyższe rozważania na niniejszą sprawę, zauważyć należy, iż praca jaką wykonywał wnioskodawca nie mieści się w pojęciu prac w warunkach szczególnych w zakresie prac polegających na wytwarzaniu czy przesyłaniu energii elektrycznej oraz przy montażu, remoncie i eksploatacji urządzeń elektroenergetycznych wskazanych w dziale II, a odnoszących się do prac w energetyce.

Z materiały dowodowej nie wynikało bowiem absolutnie, iż wnioskodawca w pełnym wymiarze czasu pracy i stale wykonywał prace polegające wytwarzaniu czy przesyłaniu energii elektrycznej oraz przy montażu, remoncie i eksploatacji urządzeń elektroenergetycznych wskazanych w dziale II, a odnoszących się do prac w energetyce. Wnioskodawca zajmował się wszystkimi czynnościami wchodzącymi w zakres pracy elektryka zatrudnionego w zakładzie pracy i nie można uznać, iż wnioskodawca był w równym stopniu narażony na działanie takich samych czynników na jakie byli narażeni pracownicy działu przemysłu wspomnianego w załączniku (pracownicy zatrudnieni w energetyce przy pracach o których mowa w dziale II wykazu A).

Reasumując wnioskodawca nie spełnił podstawowego warunku, od którego zależy przyznanie prawa do emerytury, a mianowicie nie wykazał 15-letniego okresu pracy w warunkach szczególnych.

Z tych też względów, Sąd Okręgowy – Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych uznał, że wydana przez organ rentowy decyzja jest prawidłowa i na podstawie art. 477¹⁴ § 1 k.p.c. orzekł jak w sentencji.